

**Generale ordonnantien ende conditie waer op binnen den
furstendomme Geldre, graeffschappe Zutphen,
graeffschappen ende landen van Hollandt, Zeelandt, Utrecht,
Vrieslandt, die vande Friessche Omlanden, midtsgaders
binnen die stadt van Gendt, onlancx tsamen gheunieert, soo
wel binnen allen steden ders voorsz. provincien als den platte
lande der selver verpacht ende ghecollecteert sullen werden
ten behoefte vande ghemeene sake ofte defensie ... alle de
generale ende ghemeene imposten, volgende het ghemeyn
accoordt vande gedeputeerden ... innegaende den eersten
Aprilis, M.D.LXXIX**

<https://hdl.handle.net/1874/9148>

GENERALE

Ordonnantien ende Con-

ditie vvaer op binnen den Furstendomme Geldre,

Graeffschappe Zutphen, Graeffschappen ende Landen van Hollandt, Zeelandt,

Vtrecht, Vrieslandt, die vande Friessche Omlanden, midtsgaders binnen die Stadt

van Gendt, onlanx tsamen ghevrieert, soo vvel binnen allen Steden der voorsz

Provincien als den platte Lande der seluer verpacht ende ghecolleceert sullen

vverden ten behooue vande ghemeene sake ofte defentie vande voorsz gevnieer-

den, Landen ende Steden, alle de generale ende ghemeene Impo-

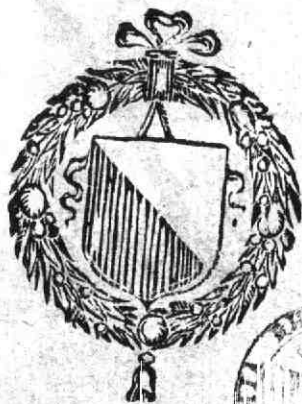
vanden seluen Provincien, Landen ende Steden, bin-

nen Vtrecht vergadert, bestempt ende ghe-

flooten: Innegaeende den eersten

July, M. D.

LXXIX.

Ghedruet t'Vtrecht
vvoenen

ur ckfz

IN DE eersten in allen Steden ende plaetsen daer dese generale ende ghemeyne Imposten verpacht sullen worden/ sal die verpachtinghe ghelchieden by den Ghe deputeerden vande voorsz gheunteerde Provincien/daer toe te committeren ten ouerstaen ende by welen vanden Officier ende twee Schepenen ofte Gherichtsluyden der Steden ende Diecken daer die selue verpachtinghe ghelchieden sal.

III.

Ende alsoo raetsaem bevonden werdt de selue ghemeyne Imposten in Steden ende plaetsen daer die tot hier toe in traam niet ghebrocht en sijn gheweest voorden tyt van een ofte twee Maenden eerst te doen collecteren/omme de Incommen van dien gheweeten/naderhadt oock ten meerderen profeyte vande ghemeyne sake verpacht te moeghen worden. In alle alreucke Steden ende platten lande n een Collectuee ghestelt wordē by de Suddercheyap ende Steden van een yghelyck quartier/ midts dat die selue Collectuee gehouden werdt/ eet te doen aende voorsz Suddercheyap ofte Steden/ van ghetrouwicheyt.

III.

Ende oft ghebuerden int op veylen off afflaen twee ofte meer ghelyck mynden/ sullen die voorsz Commissarissen met de Schepenen ofte Gherichtsluyden die kennisse hebben wie van henluyden eerst ghesproken sal hebben dien die oppgheanghen penninghen ofte den affgheslagghen Impost volghen sal.

III.

Maer ist sake dat sy niet onderscheyden cōnen wie van henluyde eerst ghesproken heeft/ soo salmen weder selue op veyle ofte afflaen en laten volghen den ghenen die eerst bescheydelyck mynt.

W.

Een yghelyck die verhoocht sal gehouden wesen sijn gebot van verhoginghe ghestandt te doen soo langhe die gherommiteerde den seluen Impost finalicken enen anderen in pachte gelaten sullen hebben/ al hoe wel die selue by andere noch verhoocht ofte tot meerder pisse int afflaen ghemijnt ware alles tot discretie vande voorsz Commissarissen/ schepene oft Gherichtsluyden.

W.

Woots en sal niemant eenighe Imposten moghen pachten ofte ouernemen directelicken ofte indirectelicken in eenigermanieren ten behoeue van enige Steden/ dorpen/ Diecken/ Gilden ofte neeringhen/ op de verbuerte en buecke van noch eens soo veel als den Impost verpacht sal worden: Indien die hondert gouden Aalen ende daer bouen gegouden heeft/ ende soo verre die daer beneden gegouden heeft/ op de verbuerte van hondert gouden Aalen/ te gaen een derdendeel ten behoeue van den Officier oft den wercder die deperutie doen sal, een derdendeel tot

profte vande ghemeene sake ende Armen halff ende halff / ende derde
derdendeel ten behoeve vanden aenbringer. Ende sal die Pachter tallen
tijden / des verlorcht synde / ghehouden wesen hen by Eede daer van te
supveren.

W J J.

Handwritten: Die Pachter sal ghehouden wesen ghereet te betalen van ecken guld
den die hy voor den Impost te pachten beloost heeft eenen haluen sup-
ver/omme te vervellen die onkosten vande Commissarisen die totte ver-
pachtinghe sullen worden ghedeputeert / ende daer en boven noch een
Dortgen tot behoeff vanden Armen binnen de Stede daer die verpach-
tinghe gheschieden sal/ten ware binnen eenighe Dorpen daer onder ghe-
leggen eenighe Arme waren ofte andere toelenders/waren ghestelt/tot
wiens onderhoudt nootelyck moeste worden versien die daer wt mede
eenich onderkandt ghedaen sal worden tot discretie vande Commissa-
risen op de verpachtinghe sonder eenich vorder randtsoen / oft yet daer
nooren te corten / sullen daer beneffens oock verbonden wesen alle die
gheene die eenighe Imposten pachten oft collecteren/ voor heuren pachte
ofte collecte Cautie sufficient te stellen / ten contentemente vanden ghe-
committeerden vande gheunierde Provincien/ende dat binnen daerens
Koninkrijck/ofte by gebreke van dien salinē den Impost sanderbarcks
weder op vepfen/ende indien die selue als dan meer ghelt en sal daer van
niet ghenteten / maer soo wat die selue min ghelt / sal die voorz eerste
Pachter ghehouden wesen ghereet te betalen metten costen daeromme
ghedaen/ende soo verre hy daer gheen borghe en stelde/sal terstont daer
vooren worden gheappreherdeert. En sal selve d; die voorz Impost
min ghelt verhaelt worden/aen sijne ghereetste goederen / soo verre hy
eenighe heeft / ende indien niet/ sal die selue ghestraft worden aen sijn
lijff tot arbitrage vande Wedchouders daer die selue verpachtinghe ghe-
schieden sal. Welverstaende dat die Commissarisen totten verpachtinghe
gheordonneert / ghehouden sullen sijn hun op de burgghen vanden
Pachters oft Collecteurs van d Imposten aenden Officier/Schepenen/
ofte Sjerichtsluyden vander plaette te informereren/ die welke schuldich
sullen sijn den voorz ghecommitteerden te verclaren off die borghe suf-
fisant is dan niet/ ten eynde die ghemeene saken vande verpachtinghe en
collecte verkehrt ende niet ghefruictreert en worde. Oock en sullen die
Pachters ofte Collecteurs deene tot des anders borghe niet ontfanghen
moeghen worden.

W J J.

Item soo wie Pachter blijft oft Collectuer ghestelt wordt van eenighe
Impost sal ghehouden wesen die betalinghe daer van te dorne in handen
vanden ontfangher in yder vande gheunierde Provincien ofte quar-
tieren van dien respectivlick ghestelt oft te stellen op sulcke termynen en
daghen als in d Ordonnantie vanden seluen Impost begrepen is/sonder
eenighe penninghen in te moeghen houden wt gheenderley saken / ende

soo verre hy sulckx niet en bede/salmen als dan den verscheenen termijn
moeghen executeren aenden Pachter / Collectuer oft haer boighen als
principalen. Ende aen heuren ghoederen ten believe vande Staten
ofte Ghecommitteerden van dien quartiere / sonder henlypden by de
electie eenichsins te prejudiceren in huer Actie / ende dat met heerlycke
ende reale executie metter daet / sonder eenighe vorder sommatie / niet
teghenstaende eenighe appellatie oft provocatie / ende onvermindert
dien volghende derecurtorialen daer van ghemaccht ofte te maechen/
sonder eenichsins te letten op de beneficie van excussie oft divisie / ende
dit al tot coste vande ghebrekelinghen / soo wel vander executie als het
gundt daer aencleeft.

XX.

Des sal den voorsz Pachter ghelycken recht hebben teghens den ghe-
nen die de betalinghe van heure Imposten dilaveren ofte verrecke / daer
toe allen Officieren ofte Ouerwerders byden Pachters tallen tijde ver-
socht sijnde by desen wel expresselycken worden gheautoriseert omme
de executie te doen.

XI.

Sullen die voorsz Ontfanghers in slder van dese gheconterde Pro-
vincien ofte quartieren van dien ghehouden wesen sullisame Cautie te
steiden voor haren ontfaeck in handen vanden Staten Riddereschappen
oft Magistraten der seluer Provincien ende quartieren die welke alle
Pachters vanden Imposten respectiue naer dien hunne termijnen van
betalinghe verlopen sullen sijn / ghehouden sullē wesen de facto en metter
daet te executeren sonder eenighe simulatie / en sullen die voorsz ontfan-
gers schuldich sijn ten lancsten van xiiij. daghen tot xiiij. daghen pertinē-
ten staet van heuren ontfaeck ouer te seonden in handen vanden ontfan-
ger generael Jonckeren Gepuyart van Hrewijn / Heer van Graeckel bin-
nen Utrecht / omme den staet van dien gheweeten ende ghelien voorsz
op den employe vande penninghen gheordonneert te moeghen werden /
soo ten meesten oorbaer ende diensten vanden landen bevonden sal
worden te behooren.

XII.

Sullen die Pachters ende Collecteurs ghehouden wesen alle die faultē
ende mesosen die sy bevinden sullen int collecteren ende op bueren van
heuren gepachten Imposten de Staten vanden Provincien ofte quartie-
ren daer alsulcke faulten ende mesosen vallen sullen binnen acht daghen
naer dat die tot huerder kennisse ghecomen sullen sijn / aen te gheuen op
dat daer inne versien mach wordden naer behooren. Welvertaende
dat die selue Staten van die alsulcke aenghebrachte faulten metten re-
dresse by hun daer inne ghedaen den Ghedeputeerden vanden ghev-
nieerden Provincien sullen verwttrighen soo haect als dat moeghlyck
is / ten eynde op alles behoortlycke en met kennisse van saken mach wer-
den gheremedieert.

XXX.

Item soo sal die Pachter ende Collecteur gheseteren ende voor hem houden die portie ende quote die de gemeene sake inde buercken ende boeten heeft begrepen in d'Ordonnantie ghemaect opt collecteren vande Imposten by hem ghepacht.

XXXI.

Sullen oock alle Pachters ofte Collecteurs egheene buercke en boeten moeghen executeren dan met kennisse vande Staten ofte heuren gecommiteerden ofte Magistraten der stede daer die selve Impostē verpacht sijn gheweest ende moeten d'Officier de boeten ende buercken in d'Ordonnantie begrepen binen xij. daghen naer dat hen gebliken sal sijn vande verclaringhe vande Staten ofte henne gecommitteerden ofte Magistraet vande steden daer onder die pachter souert vande selve boete te moeghen innen ende te vorderen niet en executeert/soo sal die pachter ofte Collecteur de selve moeghen doen executeren by reele executie/ende sicut alsinen heeren penningheu oft schuttinghen in elcken Provincie ofte quatter ghewoonplich te executeren.

XXXII.

Item soo sal die Pachter ende Collecteur ghehouden wesen d'Ordonnantie ghemaect op d'Imposten by hen ghepacht ofte collecteren in alle heure puncten ende articulen te achtervoighen ende trecht van dan nae vermelden ende in houden der selver Ordonnantien ontfanghen sonder eenighe Conventie/simulatie directelick oft indirectelick in eenigher manieren daer inne te ghebruycken ofte te doen ghebruycken opde boete ende buercke van vyftich gouden Scalen/te verbuieren soo dickwils ende menichmael by gevonden sal worden contrarie ghedaen te hebben een derdendeel ten begoeue vanden Officier ofte deurwerder die depeente doet een derdendeel voor de gemeene sake ende Armen halff en halff/ en het derde derdendeel voor den aenbrengher/ en daer en boven noch arbitraick gecorrigieert te worden nae ghelegenthey vander sake.

XXIII.

Voorts en sullen die pachters vande voorsz. Imposten egene affsack moeghen effsacken wt glicenderlep saken hoedantich die selue oock moeghe wesen/wt besondert sullen dat indien de Wyandt (welck Godt verheuden wil) eenighe dorpen ofte Wlecken quame te occuperen/ sullen als dan verder niet ghehouden wesen te betalen dan totten daeghe dat den Wyandt daer binen ghecomen sal wesen/ ende die sal blijven occuperende.

XXIV.

Item soo sal een singhelick Pachter ofte Collecteur Imposten ontfanghen soo verre die Parochie van die Steden/Wlecken ende dorpen by hen ghepacht streckende sijn.

XXV.

Die Collecteur ofte Pachter vande Impostē op de Wynē, vresende en

binnen Landtsche Stieren sulck gehouden wesen respectiue op te schiff-
uen de Wijnen ende Stieren die sijne Excellentie ende Stad holders
vande gheueerde provincien respectiue voor heure provisie inne doen
sullen ende die selue opscheijwinghe den Staten vande gheueerde Pro-
vincien ofte heure Sedeputeerde des verfocht synde ouer te seynden, om-
me by hemlynden voorts daer inne ghedaen te worden naer behooren/
sonder dat die Collecteurs ofte Pachters daer van per ghenieren sullen/
op peyne van twijntich gulden/voor de gemeyne sake te innen en ghaen
als, boven.

XXX.

Noch soo reserveren die Staten vande gheueerde Provincien ofte
voors; hunne ghecommitteerden te hen waerts de Interpretatie en deci-
sie van alle questien/gheschillen ende querelen die op eenighe Ordonan-
rien van Imposten sullen moghen vallen ende rijfen om by hem oft byde
voors; ghecommitteerden gedecideert te worden.

XXXI.

Sullen die gecommiteerden ghehouden sijn de omstaenders des ver-
focht synde te segghen wat den Impost die de voorleden die Maenden
gecollecteert is gheweest by collectarie wtgebracht heeft/van ghelycken
des verfocht synde den omstaenders te segghen wat pghelyck Impost
laet in pachte gegolden heeft.

XXXII.

Item soo en sullen gheene Commissarisen ter plaetse daer sy de ver-
pachtinghe doen ofte pemandt wesende van eenighe Collegie der staten/
noch Ontfangers/noch heure Clercken moegen pachten oft doen pach-
ten ofte paert hebben in enige Imposten directelick of indirectelick/op
peyne van 100. goude Aealen ende arbitrale coweerte/dan sullen die vā-
den Gerechte ofte voetschap vande Steden respectiuelick in heure priue
Raem selue wel moeghen doen/ midts dat slynden ghedurende heure
pachte als Sedeputeerde van hare Stede inde vergaderinge vade staten
niet sullen moeghen compareren/ nochte oock als Schepenen ofte She-
richtslynden eenighe kennisse ofte iudicature moeghen nemen vande
difficultepten ende questien opt stuck vande voors; verpachtinge binnen
haerlieder stede vallende.

XXXIII.

Dat een ygelick Pachter oft Collecteur gehouden sal wesen sijne pacht
te betalen in goeden ganckbaren gelde, wesen van gewichte alsoo d' Ont-
fangers belakt is anders gheen gelt tontfanghen noch wt te gheuen.

XXXIV.

Dal een yghelick Pachter ghehouden wesen d' Imposten binnen den
tijde synder pachte ghevallen te innen en doen executeren ten lancten
binnen vier Maenden tepnde de expiratie van synen pacht/naer welcke
tijt hy gheen parate executie hebben sal/maer daer naer sal hy ghehoude
sijn/ syne gheprietendeerde achterwesen by actie te vervolghen.

Wijnen.

ORDONNANTIE

volghende den vvelcken ten behoeue vanden ghe-
neene sake vanden Furstendomme Geldre, Graeffschap Zutphen, Graeff-
schappē ende Lāden van Hollandt, Zeelādtt, Vtrecht, Vrieslādtt, die Friessche
Omlanden, oock der Stede van Gēdt, tsamen onlanccx gevmeert die ge-
meene Impost opde VVijnen, gheheven, gheimet, ende inghevoordert sal
vwordden, volghende tghemeen Accoordt vande Ghedeputeerden vande
Staten der selvcy Landen, binnen Vtrecht vergadert, ghemaect.

De **R** Impost vande wijnen sal ontfaughen wordden byden Collecteur/
die daer toe ghestelt sal wordden byden gheenen als inde generale Ordo-
nantie ghespecificceert staet, oft byden Pachter die den seluen gepacht oft
ghebuer sal hebben opden doct ende maniere hier naer volghende:

Men sal voozden voozss Impost betalen van elcke Wine Ronse oft Spaens-
sche wijn / te rekenen nae de ouerlandische ritzinghe min ofte meer naer adbe-
nant, / sy dat die vooz dincck wijn oft siet wijn inne ghelept wordt, acht gulden
tot woghtich stubers Zabants den gulden gherekent.

Wan t Dintzoen Fransehe wijn / sy root oft wit: bij gulden

Wan torhoof Fransehe wijn sy root ofte wit / b. gulden

Wan meerder ofte minder baten ofte Coninkens naer adbenant.

Item van een Wine wijn- A syn ritzinghe als bouen / s. gulden

Ende om alle fraude ende bedroch te verhoeden / soo en sal niemant van wat
qualite oft conditie by sy eenighe wijnen binnen synen huyse moeghen doen, dan
byden gheswooren Koepers, Wijnverlāters, oft andere gheswooren wijnwerck-
kers / die de selue niet en sullen moeghen werken vooz, ende aler hem gheleuert
sal syn een billet byden Collecteur / Pachter oft haere gecommiteerden / opde
doete van veertich gulden telcke xijse op elck stuck wijns / sy groot oft cleyn /
te verbueren byden gheenen die de wijnen laten inne doen / soo dick wils yemande
bewonden sal worden contrarie ghedaen te hebben / te gaen de helft ten behoeue
van den Pachter, een vierendeelen behoeue vanden denbienger / ende tlesse vier
de paert ten behoeue vanden Officier oft Duerwecker die de executie does sal.

Sullen oock gheen Banze-Heeren / Eedelen / Cloosteren / Collegien ofte ee-
nighe andere personen van wat qualite de syn woosende in Steden / Heerlychs
heden / Bypsen / Alleen ofte platte Landen eenighe wijnen moeghen oplaen
of inaelcgghen / oft doen oplaen ofte inaelcgghen / ten sy spledten te voozen
daer aan hebben verwitticht den Pachter ofte Collecteur / ende daer van ver-
creghen seker biller / op verburte van honderd goude Croonen van pōc stuck
wijns sy groot oft cleyn dat sy inghclept ofte opghelagghen sullen hebben / tag-
gieren als bouen.

Welcke billetten inhouden sullen de qualiteyt ende quantiteyt van de Wijn die de gheene die t'buur haelt ghehouden sal wesen te verclaren / ende des versocht synde / selue by synen eede te stercken / ende dat de wijn werckers ouerlicken omme by henliden den Collecteur ofte Dichter gearffineert te worden naer verclaringhe ofte selue stuck wijns conform gheboort te den billette, out selue op syn Register te moeghen gemerken.

Item soo en sal niemant mit hy sy eenighe Wijn worghen brengen, ofte wercken binnen pemaents hups / ten sy hy eerst ende alvooren daer van hebbe een billet vanden Collecteur / Dichter oft gecommiteerden als voozen / op die bbeke van thren guldē te verbueren van eich t'stuck wijns dat beuonde sal worde sonder billet inneghebaen te sijn / te gaen ende te innen als voozen.

Voorts soo sullen allen wijncoopers die haer wijnen int gros vercoopen ende noch byden cleynen mate / ende canne wtappen / ofte die tafel houden / eghene wijnen moeghen inne doen / t'sy binnen haeren hups oft daer buyten / ten sy dat sy de selue den Dichter / Collecteur ofte haeren gecommiteerden doen aengene om byden seluen opgeteykent / ende den Imposi daer van ontfanghen te worden naer advenant byde p'lynghe beuonden sal worden / daer wt ghetapt te wesen / op de verbuerte bande wijnen / die sy contrarie dese inneghebaen sulken hebben / te gaen ende te innen als voozen / ende daer en bouen arbitralicken gecorrigiert te worden nae crigente vander sake.

Item soo en salmen gheene wijnen die inne ghedaen sijn / t'sy by Cappers ofte Wozgers moeghen affsteken ofte wtsaken om gheen Imposi daer van te betaelt sonder eerst den Collecteur ofte Dichter daer van te adverteren / hem seggende wite den Wijn hebben sal / ende van hem een schynsel nemen / ofte in dien penningt anders oort / en sal den Collecteur ofte Dichter selue niet moegen coeren.

Ende sullen die wijn Cappers ende die voozsz Caselhouders oft vnde d'ne mate ende kanne wtappende / alle waendt den Collecteur oft Dichter betalen den Imposi van de wijnen / die sy dien waendt geseten ende ghetapt hebbe / ten ware sy die affsteken hadde met kennisse vanden Collecteur oft Dichter / als voozen / ende sullen noch ghehouden sijn ten versoekte vanden Collecteur oft Dichter caute te stellen vooz den Imposi van den waendt / wel verstaende ma dien die Dichter oft Collecteur eenighe suspicere van fraude hadde / sal selue den Magistraten der Stede binnen die maendt argenue / ten ende selue by hem met kennisse vande selue Magistraten mach aengeteeykent / ende den Imposi daer van leynden de maent ontfanghen werden.

Item den wijncoopers die de wijnen int gros vercoopen ende kelderen oft anders op slaen / byde kannen niet wtappende noch gheen Caselhoudende / sullen hure wijnen haer sunder gheuonte doen in wercken / maer en sullen egeene wijnen die binnen die Stadt blifft moeghen laten affsteken ofte wtwercken da i by eenen gheswoezen wijnwercker / die hem een billet vanden Dichter oft Collecteur sal verhoonen / op de borte van veertich gulden / soo dick wils als by beuonden sal worden contrarie ghedaen te hebben / cappireren als bouen. Ende alsoe byden voozsz wijncoopers oft grossiers van hare opgeteyde wijnen gheen Imposi en wort betaelt / sullen de selue daeromme vooz haren dynckwint betalen ter maent een gulden. Ende sal den Dichter die voozsz gulden van

elck der boozsz Gzafflers / onwiltlich sijnde die selue te betalen aen sijn beloofde pachte mogghen cozen / mits euerleverende de namen vanden onwiltghen.

Van desen Impost en sal niemant vzy noch exempt wesen van syne Excellencie ende Statthouders vande gebuicerde Provincien respectieue.

Soe wie Pachter blifft van desen Impost / sal ghehouden wesen teynden alle Maenden te betalen ten Comptoire vanden Ontfanger sijnder Provincie

van sijnen gheheeten beloofder pachte / oft by ghebezke bandien sal den Ontfanger selue mogghen executeren ende innen aenden Pachter oft syne Woogen na vermelden ende inhoud der generale Probanantie.

Ende sal die pachte ofte collecte vanden Impost ingaen opten eersten *August* ~~Juli~~ 1579. eerscomende metter Sonnen opganck / ten welcken tude den Pachter oft Collecteur sal moegen gaen metten Officier / twee Schepenen oft Gerechtigheuyden vander Stede oft Bleeke / die des versocht sijnde / gehouden sullen wese hem te assisteren / soo wel ten huysse van allen den gheenen die hem generen met Wijn te tappen ende te sijten / als oock ten huysse vander Banrebeeren / Codelé / Cloosteren / Collegien / Woogers ende anderen booz hen seluen d'zinch winnen in neleggende / ende die wijnen die sy aldaer ten huysse beuinden byden ghezwoozen wijnroeyers doen peylen ende aentekenen / omme teynden der Maende daer van te moeghen ontfangen den behooypcken Impost / nae dat men alsdan by peylinge als boozen beuinden sal daer wt getapt oft ghedroncken te wesen / ghelyck oock ter expiratie vande pachte sal moeghen worden ghedaen . Ende oft sake waere dat hē ymāt van wat conditie ofte qualite by sy onwiltlichheit int toefaren vande peylinge / sal tot eicke reyse als daer eenighe weygeringhe gheschiet / verbuere die somme van hondert goude Croonen / ende oft men ghenootsaecht worden de selue pene met ghewelt ofte andersins te executeren sal die gheenen die daer oozsaeck van is ende hem onwiltlich int tgunt boozsz laet vanden geholde wesen alle de costen te betalen / die welcke die gebuicerde Provincien daer toe aengewent sullen hebben . Welverstaende dat den Collecteur gehouden werdt tgunt hy by peylinge teynden de Maende bevonden sal hebben desen Impost te bezaghen te betalen ende te bezoghen ten Comptoire vanden Ontfanger sijnder Provincie

binnen 4. dagen naer dat die maent gecxpireert sal wesen.

Opde Conditien ende boozwaerden soo in desen als in die generale Probanantie begrepen / is Pachter ghebuicuen van desen Impost *van vermitsch* *beginne* *voor* booz den tijt van drie Maenden / beginnende als vooren / ende eyndende den eersten Octobris toecommende / metter Sonnen opganck / booz die somme van

Des toorconden is desen onderteuykent byde Gecommitteerden

Ghebrande-Wijnen.

ORDONNANTIE

volghende den vvelcken ten behoeue vanden ghe-
meene sake vanden Furstendomme Geldre, Graeffschap Zutphen, Graeff-
schappen ende Landen van Hollandt, Zeelandt, Vtrecht, Vrieslandt, die Frie-
sche Omlanden, oock der Stede van Gendt, tsamen onlanckx ghevnieert
die gheemeene Impost opde Ghebrande-Wijnen, gheheven, gheimet, ende
inghevoordert sal vworden, volghende tghemeen Accoordt vande Ghe-
deputeerden vande Staten der selver Landen, binnen Vtrecht vergadert,
ghemaect.

DE voorsz Impost sal ontfanghen worden van alle Ghebrandewijn-
nen / tly dat die selue van Wijn oft andere moeren ofte materie
alhier binnen den Landen ghebiant ofte van buyten gebracht sijn
te weten van elke Arme rizinghe als bouen twyntich gulden munder ofe
meerder mate naer advenant.

Ende omme te voorcoemen alle die frauden die hierinne souden moghē
gheschieden / so en sal van nu voort aen niemant / tly Man oft Vrouwe
inde gheveerde Provincien eenighe brandewijnen moeghen branden
van wijnen / noch van wat moeren ofte materie datter is / ten sy dat hy
eerst ende alvoorens komme byden Collecteur ofte Pachter en hem laten
oprekenen / ende in synen handen eedt doen / dat hy alle wecke byden sel-
uen Collecteur oft Pachter comen / ende hem byden seluen eedt verclaren
sal / hoe veel brandewijns hy van diē wecke ghebiant ende daer van ver-
zocht ende versleten heeft / tly byde clepne mate oft groote / omme daer vā
volgende dese Ordonancie / den Impost ontfanghen te moeghen wordē /
opde boete van twyntich gulden / te gaen een derdendeel ten behoeue van
den Officier ofte Ocurweerder die derecucie doet / een derden deel ten be-
hoeue vande gheemeene sake metten Armen halff en halff / en iderder-
dendeel ten behoeue vander senbringer.

Item so en sal oock niemant van wat qualiteyt ofte condicte hy is /
reynighe brandewijn van buyten comende moeghen inne doen / tly omme
de selue in gros oft byde clepne mate te vercoopen oft selfs te gebuyckē /
ten sy dat hy selue den Collecteur ofte Pachter eerst ende alvoorens aen
gegeuen ende hem daer van behoortpcke Imposten heractt ofte doen aen
rekenen heeft / om nae hy daer van ter wecke ghesleten sal hebben betactt
te worden / al opde voorsz boete te innen ende te gaen als vooren.

Noch en sal niemant eenighe brandewijn in peimants hups mogē brenge /
ten sy by kenniss ende weten vanden Collecteur oft Pachter / opde penē
en bucke van thien gulden / te verbeuren so dick ende menichmael hy

beuonden sal worden sulckx ghedaen te hebben/ te innen ende te gaen als vooren.

Doo wie Pachter blijft van desen Impost/ sal gehouden wesen teyndē alle Maenden te betalen ten Coproire vanden Ontfanger snyder Provincie een gerechte verbeedel van sijnen gheceelen beloofde pachte ofte bygebricke vandie/ sal den Ontfanger tselue mogen executeren ende innen aenden Pachter oft sijnen borghe/maer vermelden ende inhout vandie generale Ordonantie. Ende sal die Collecteur alle acht oft ten lanctken 14. daegen overleueren in handen vanden voorsz Ontfanger egunt hy ontfangen sal hebben.

August Ende sal den pachte ofte collecte van desen Impost ingaen op de eerste *July* 1579. eerstcomende metter Donnen oppaen/ ten welcken inde den Pachter oft Collecteur sal mogen gaen metten ghezworen Wijnshonper ofte Wijnverlater vander Stede oft Bleske (die des verlocht sijnde ghehouden sulsen wesen hem te assileren) ten huyse van allen den genen die hem gaerden met Brandewijnen te tappen ende te slijten die Brandewijnen die sy aldaer bevin den sulsen doen peplen ende aentenkenen. omme van hem luyden selcke wercke / den behoorecken Impost volgende dese Ordonantie / ontfanghen te moeghen worden.

Van desen Imposten sal niemandt vry noch exempt sijn.

Op de conditien ende voorwaerden/ soo in dese als inde generale Ordonnantien begrepen/ Is Pachter ghebleuen van desen Imposte *Wants* voor den tijt van drie Maende/ *van Wanzoy* beginnende als vooren/ ende eyndende den eersten Octobris toecomende metter Donnen op ganck/ voor de somme van *2097 1/2 mout*

Des toorconden is desen onderteykent byde Gecommitteerden

Binnen ghebrouven ende vutheemsche Bieren.

ORDONNANTIE

volghende den vvelcken ten behoeue vanden ghemeeene sake vanden Furstendomme Geldre, Graeffschap Zutphen, Graeffschappen ende Landen van Hollands, Zeelandt, Vtrecht, Vrieslandt, die Friesche Omlanden, oock der Stede van Gendt, tsamen onlanckx ghevnieert die ghemeeene impost vanden binnen gebrouven ende vriheemsche Bieren, gheheven, gheinnes, ende inghevoordert sal vwordden, volghende tghemeen Accoordt vande Ghe deputeerden vande Staten der selver Landen, binnen Vtrecht vergadert, ghemaect.

Eerst vande binnen ghebrouven Bieren.

DEn voorls Impost sal ontfangen worden by den Collecteur die daer toe ghestelt sal wordden byden gheenen als indie generale Ordonnantie gespecificieert staet/ oft byden Pachter die den seluē ghepacht oft gehuert sal hebben / op den voet ende maniere hier naer volghende.

Men sal binnen die geunteerde Prouincien voorls van elcke ghemeene Tonne biers die onder xx stuuers byden Sorgheren ende Inghesetenē ghebrauwen oft innegheleydt sullen sijn/ betalen twee stuuers.

Ende vande bieren ghebrauwen op xx. stuuers tot xxx. stuuers/ sullen die Sorghers ende Inghesetenen van elcke Tonne biers die sy brauwen ofte inre leggen betalen drie stuuers.

Vande bieren van x. stuuers tot xl. stuuers/ sullen die Sorghers ende Inghesetenen van elcken Tonne betalen vier stuuers.

Tot Rimmegen salmen betalen van elcke Tonne Feuckrsteert ghespcke vier stuuers.

Die bieren die ghebrauwen sullen werden van op xl. tot l. stuuers/ daer van sal byden Sorgheren ende Inghesetenen van elcke Tonne betaect werden ses stuuers.

Vande bieren die ghebrauwen worden op l. stuuers en daer bouen/ sullen die Sorgheren ende Inghesetenen van elcke Tonne biers betalen/ tghen stuuers.

Van elcke Tonne Rymweechsche Moll salmen betalen ghespcke tghen stuuers.

Die Tappers sullen betalen van elcke Tonne biers die onder die xx. stuuers ghebrauwen sullen worden vier stuuers: Ende vande bieren die ghebrauwen worden op xl. stuuers ende daer ouer tot xl. stuuers/ sullen die Tappers betalen tghen stuuers.

Van elke Tonne Rijnweechsche Jenterskeert/sullen die Tappers betalen thien stuvers.

Van alle bieren ghebrauven op El.stuvers ende daer ouer/sullen die Tappers betalen twintich stuvers.

Ende vanden Rijnweechsche Moll/sullen die Tappers betalen van elke Tonne ghelpeke twintich stuvers.

Van elke Tonne bier edicx binnen die gheunteerde Provincien ghemaccht/sal den Nijter betalen Eil. stuvers.

Sal mede van alle bieren die by eenighe vergaderinghe van Ghelofschappen/als Schutterghen/Silden/Colven ofte ghemeene huylen/als Silthuylen ende doelhuylen ghedroncken werdden/soo veel werdden betaect als byden Tappers wordt ghebaen.

Sullen mede alle Schippers die binnen landtsche Rivieren/wateren ende stroomen op/ouer/ende aff varende den voorz. Impost betalen van alle bieren die sy binnen heuren schepen drincken. Welverstaende dat alle Schippers varende oft comende byden die Nederlanden ouer ende wter Zee vanden Impost vande bieren vry sullen sijn die by omme ghedurende hemlyder reyse te duncken in hare Schepen innemen oft inghenomen sullen hebben.

Ende aengaende alle Wilschers die ter Zee varende sijn sullen de selue vry ende exempt sijn voor die een helft vanden Impost van alle bieren van twee gulden die Tonne ende daer beneden/die by hemlyden ende huere familie sullen werdden ghedroncken/sonder dat nochtans eenighe Tappers woonende in eenighe Dorpen ofte Plecken op de Zee gelegen ofte andere Inwoonderen van dien die selue exemptie oft vrydomme sullen ghenieten.

Sal voorts van alle binnen ghebroutē bieren int fat soē vā Engelsche Tonnen gheslaghen soo veel voordē Impost werden betaect als vanden Engelschen bieren wordt ghedaen.

Ende om te voorkomen alle fraude ende bedroch sullen die Stouwers ende Bierstekers oft andere wie die ghenaeuyt moegen welen daer toe gheordonneert/gheshouden sijn ter maent ofte soo dickmaels selue byde Pachter oft Collectuer verlocht sal worden by eede oft op haer manne waerheyt te verclaren die in plaetse van eede wordt gehouden/dar by hē nochte van harent weghen / egheene bieren binnen den seluen thde by hemlyden weeten en sijn wegeleuert dan achter volghende den billetten die byden Pachter oft Collecteurs sullen werdden verthocht ende ouerghelueert/waer van de Stouwers ende Bierstekers oft andere als vooren hem seluen moeten purgeren oft verclaren als vooren/ofte huerliedder register openen ende exhiberen / op pepne van xxv. gouden Sealen telcke reyse te verbueren/sappliceren een derdendeel voordē Officier oft Ouerwerder die derrecutie doet/ een derdendeel ten behooue vande ghemeene sake metten armen halff ende halff/ ende iderde derdendeel ten behooue vanden aenbienger.

Ende alsoo die vanden Noorder quartier en Zeelandt siem beclaghen dat sy grootelijc in die Imposten bedrogghen worden / sulien daer omme van nu voort aen egheene bieren opt Noorder quartier oft op Zeelandt moghen worden ghescheept / ten sy dat daer beneffens wettelijcke attestatie byden brouwer oft brouwster / naer behoort en verleden die de bieren vercoft heeft / ofte seluer derwerts sepndt / overghesonden worde / inhoudende de nombre vande Tonnen en pijsse vande bieren die hy vercoft ofte ghescheept heeft / welke attestatie die Schipper ghehouden sal wesen te leveren in handen vanden Pachter ofte Collectuer vande Imposten vander Stede ofte Vlecke daer die bieren opgheslaghen sulien worden. En dit voor en al eer hy eenich bier opslaen ofte ouer boort setten sal moegen / op de verbuerde van t Schip ende die bieren die hy gheladen sal hebben / ende sal die Schipper daer beneffens ghehouden wesen borgh te stellen voor ende al eer hy mette bieren wter Stadt daer hy de selue gheladen sal hebben / sal moghen varen / dat hy binnen den tijdt van twee maanden wettelijcke kennisse sal brenghen / dat die bieren aldaer gheloft / ende den Impost daer van betaelt is / ofte by ghebreke van dien / den Impost daer van ten behoeve vande ghemene sake te betalen / ter plaetsen daer die attestatie ghescheept sijn.

En sal den Secretaris hebbē van een attestatie van een schip oft schuyte biers / gheladen hebbende bouen een last biers / ij. fluwers / en van een last en daer benede een halue fluwer. Ende sal den Secretaris gehouden wesen / den tijt van bewysinghe ouerstrecken sijnde tselfde den Staten ofte heure Stedepreterde aen te dienen / omme daer voorts op ghedisponect te worden nae behooren.

Item niemant en sal eenigerhade bier binnē sijnē huyse moghen inne doen oft doen doen / hy en hebbe eerst en alvoorē betaelt den Impost hier doorens verhaelt / en daer van hebbende een billette vanden Collectuer / Pachter oft sijne ghecommitteerde / op pypne van 20. gulden van 20. flus / vers / selcke reyse op elck vat biers t sy groot oft cleyn te verbuerē soo dick / maels bevonden sal worden contrarie gedaen te sijne / tinnen en te gaen als voorens.

Item alsoo binnen eenighe vande ghevnierde Provincien men gheswoonlijck is binnens huyse te brouwen / waer duer de ghegeneraliteyt gheschapen is groote schade ende nadeel te lyden : Soo en sal niemant Sarcereere / Edel oft Onedel / Borger oft Hupsman / Cloosteren / Collegien / oft Abbdien / van wat qualite oft conditie die sijn / woenende binnen die Steden oft opren platten Landen eenich bier / t sy dick oft dun moeghen brouwen ofte doen brouwen binnen die Cloosters / sijnen huyse oft daer buyten by Tonnen / halue Tonnen / Dierendeelen minder ofte meerder mate / noch oock die selue bieren varen oft tonnen / ofte in huere Velderen Naen / ten sy / sy te vooren selue den Pachter oft Collecteur oft haere ghecommitteerde hebben aenghegeven ende daer van vercreghen seker billette vande werde ende quantiteyt vande bieren die sy ghebrouwen sulien

hebben/op penne van vijffentwintich gulden/tappliceren als boven.

Welcke billetten inhouden sullen den prijs vande bieren die de gheene die billet haelt / gehouden sal wesen bij synen Eedt te verklaren / den ver-
socht sijnde / en selve billet de Stouwer Pachter oft Collecteur te leuere /
om by hem bewaert te worden den tyt van acht daghen / ende sullen die
billetten byden Collecteur ofte Pachter alle acht daghen ghehaelt wor-
den.

Ende die Stouwer oft Stouwster en sal gheen bier wt leueren / dan
nae inhouden der billetten daer van ghelevert / opde verbuerte van vijff
ende twijntich gulden / van twijntich stuvers / te innen ende tappliceren
als vooren.

Noch en sal niemant eenich bier moeghen brenghen ofte wercken bin-
nen pemaendes huys ten sy selve bier ver Impost / ende een billet daer
van vercreghen sy naer behooren / opde penne ende boete van thien gul-
den te verbueren op eicken vat biers / tly groot oft cleyn dat bevonden
sal worden sonder billet inne ghedaen te sijn / te gaen ende te innen als
vooren.

Item die Stouwers ende brouwsters sullen voor haere drinckbieren
betalen inden Impost / van tweertichste volle vat vier stuvers / die sy ge-
houden sullen wesen te verfoecke van die Pachter oft Collecteur by ede
aen te brenghen : Ende die hierstekers facteurs vande bieren van elck
hoof van heure familie / xij. jaren oudt sijnde drie stuvers ter Maendt.
Welverstaende dat hier onder niet begrepen en sijn die alleenloek voor
haer selven Een / Twee oft Drie familien vrouwen / die welcke den Im-
post betalen sullen als andere Sojgers.

Van dese voorly Imposten en sal niemant exempt noch vrij wesen / dan
alleen sijne Excellentie / en die Stadtholders vande gemieerde Provincie
respectiue / oock mede die Saltkuylen / Leprooshuylen / en Heyligheest-
kuylen.

Doo wie Pachter blijft van desen Impost / sal ghehouden wesen teyn-
den alle acht dagen te betalen ten Comptoire vanden Ontfanger sijnder
Provincie.

een gherecht twaelste deel van synen beloofde pachte / ofte by ghebreke
vanden / sal den Ontfanger selve moghen doen executeren ende innen aen
den Pachter oft sijne boughen / nae vermelden en inhoud vande generale
Ordonnantie : Ende daer dese Imposten sullen werden ghecollecteert /
sal den Collecteur ghehouden sijn alle acht daghen die penninghen van
synen ontfaenck beneffens den staede by hem daer op ghemaect / ouer te
brenghen in handen vanden voorly Ontfanger van sijn quartier op penne
als bouen.

Ende sal de pachte en collecte van desen Imposte ingaen opten eersten
Juli 1579. eerstcomende metter Sonnen opganck / ende de pachte weder
eynden den eersten October 1579. daer aen vo'ghende / metter Sonnen
opganck.

Augusti

Item soo sal den Pächter en Collecteur soo draey als sijne pachte oft collecte beginnen sal / tot allen Sannet-lyeten / Stedelijcken / Locckers / Tappers / Soigens ende ghemeene huylen moeghen gaen / peplen / met twee Scheyenen / Officiers oft Gherichtoluyden vander Stede / Herycheyden / Wlecken oft platte Landen (die des verlocht sijnde / gehouden sullen wesen hem te assisteren) ende by den Secretaris oft een ander te doen opschrijven / alle die volle vaten binnenlandsche gebrouwen bierē / wat bouen die drie vierendeelen is voor vol gherekent / die sy aldaer vjnden sullen . Welverstaende dat niemant meer Cranen oft Heerten sal moeghen ghenieten / dan van elke soorte biers een / en indien daer meer Cranen bevonden werden sal hem daer van betalinghe ghedaen werde by den voorgaenden Pächter / naer advenant de qualiteyt vande bieren inde peyl bevonden .

Des sal teynden sijnder pachte en collecte gelycke peytinghe gheschiedē en wat die bevonden sal worden te bedraghen sal die eerste Pächter gehouden wesen binnen een Maendt nae der peytinge den naest volgende Pächter ofte sijne gecommiteerden te reembolsoeren ende goet te doen / waerinne soo hy weygerich bevondē werdt / sal die Magistraet ofte Officier hē daer toe metter daet en defacto die voorz; maent gecpercirt sijnde cōstringeren . Welverstaende dat die voorz; naestvolgende pächter oft collecteur dē voorgaen Pächter vā die peytinge die hy doe wil sal insinuerē om met hē te gaen oft sijne gecommiteerden daer by te seynen / en sal die Officiers / Scheyenen ofte Gherichtoluyden en Secretaris die met hen tot peytinghe gaen sullen / elck voor haer moeyten betalen ses sluyvers .

Sullen voorts mede die voorz; Pächters oft Collecteurs tallen tyden als hem goet ende tot heurlieder gherechticheyt noedich dunct moeghen gaen peplen / ten huyse vande Tappers / omme alsoo versheyden fraudē byden Tappers met menichte van wanne Tonnen ende anders te plegente verhoeden .

Wtheemsche ende vreemde Bieren.

Desen Imposit sal ontfanghen werden byden Collecteur die daer toe ghestelt sal worden byden gheenen als inde generale Edonantie gspecificeert staet / oft byden Pächter die den selven gepacht oft ghehuert sal hebben opden voorwaerden ende maniere hier naer volghende .

Te weeten van elke vat Jopen bier dat binnen dese geuenteerde Provincien inneghelept en opgheslegghen sal werden / ix. gulden
 Van elke Tonne Engels / Tuberquer en Hamborger bier ij. gul. x. stu.
 Van elke Tonne Siemer / Lupnenborger ende alle andere vij. gulde
 bieren vande grove Tonne
 Ende van smalbant naer advenant
 Ende van meerder oft minder mate naer advenant .

Item van alle biere ende bier Cedick soo staeder als andere/ comende van buort: v dese gheuniteerde Provincien sal van elke Tonne oft Aine betaelt werden soo veel als vande Biemer bieren ghelept is.

Die Tappers sullen betalen van elke Tonne Jopenbier	xiij. gulden
Vande Engelsche/ Tubecquer en Hamborger bier	ix. gulden
Vande Biemer/ Lijnaburger en alle andere Bistersche bieren	ij. gul. x. st.

Item omme te voorkomen alle fraude en bedroch die hier inne by pwa den souden moghen worden ghepleecht en sal niemant eenighe wtlantsche bieren binnen synen huyse ofte daer buyten moeghen openen/keiden: ren/ inne doen oft doen doen/ soo wel omme int gros te vercoopen/ als om selfs te sypen oft wt te tappen/ ten sy dat hy eerst en alvorens daer van ghesproken hebbe den Collecteur oft Pachtere en van hem ofte synen gecommuteerden vercregen hebbe een billet/ inhoudende de quantiteyt van de bieren/ ende oock die quantiteyt ende grooten vande vaten ofte tonen/ twelck die dat billet haelt ghehouden sal wesen ten verfoeche vande Collecteur ofte Pachter by eede te verclaren / ende voorts hem vanden Impost betaelt ofte by oyschryvinghe in cas van oplegginghe gecontenteert hebbe/ op de boete ende bruecke van twyntich gulden van twyntich stuvers stuck / telcke repse op elck vat oft tonne biers xij groot oft cleyn te verbueren/ tapplicieren een derdendeel vordē Officier oft Querweerder die dercutie doet/ een derdenderl voor de ghemeeene sake en den Armen/ ende derde derdendeel voor den aenbringer.

Noch sal niemant eenighe vreemde wtcheemse bieren moeghen opstaen/ wercken oft binnen yemandts huys bringen/ ten sy datter selue by weten en wille vanden Collecteur oft Pachter gheschiede / opde boete en bruecke van 10. gulden/ tapplicieren ende tinnen als vooren.

Item die bierstokers oft facteurs en andere die de wtcheemse bieren als vooren int gros vercoopen en binnen heuren huys leggen oft kelderē sonder die byde cleyn mate oft canne selver oft wt te sypen oft tappen/ sullen voor heuren drinckbieren betalen in desen Impost voor elck hooft van haer familie 20. Jaren oudt wesende ter Maendi xij. stuvers. Ende die de selve bieren buyten haeren huys leggen oft op doen/ sullen den Impost betalen vande bieren die slyuden inleggen sullen als anderen.

Van dese voorsz. Imposten en sal niemant exempt noch vrij wesen/ dan alleen syne Excellentie/ en die Stadtholders vande respectiue geuniteerde Provincien. Welverstaende dat alle Soetelaers die de selve bierē onder de Anechren (liggende in schansen) sypen en tappen / van die tonne der seluer bieren niet meer betalen sullen dan die Sorgers.

Doo wte Pachter blijft van desen Impost/ sal ghehouden wesen te pnden alle acht dagen te betalen ten Comptoire vanden Ontfanger synder Provincie.

een gherecht twaelfste deel van synen beloofde pachte / ofte by ghebreke vanden/ sal d' Ontfanger selve moghen doen executeren ende tinnen aen den Pachter oft syne boighen/ nae vermelden en inhout vande generals

Ordonnantie: Ende daer dese **Imposten** sullen werdden ghecollecteert/
sal den **Collecteur** ghehouden sijn alle acht daghen die penninghen van
sijnen ontfanck / beneffens den staet daer op by hem ghemaect suer te
brienghen in handen vanden voorsz. **Ontfangher**.

Ende sal de pachte en collecte van desen **Imposte** ingaen opten eersten *August*
Julij 1579. eerstcomende metter **Donnen** opganck / ende de pachte weder
epnden den eersten **October** 1579. daer aenvolghende / metter **Donnen**
opganck.

Irem soo sal die **Pachter** ofte **Collecteur** soo draep als sijne pachte oft
collecte beginnen sal de **peplinghe** moeghen doen en oock mede de selve
peplinghe repnde sijnder pachte te ghedoegen / volgedende **Ordonantie** hier
vooren op de binnen landtsche bieren ghemaect.

Op de **Condicien** ende **voorwaerden** soo inden **generale** als in dese
particuliere Ordonantie begrepen / Is **Pachter** ghebleuen van desen
Impost
voor den tijt van drie **Maenden** om die somme van

Des voorconden is desen onderteykent byde Gecommitteerden

Ghedruet t'Vtrecht, By my **Coenraet Henricksz:**
vvoenende inden gulden Enghel,
by die **Gaert-Brugghe**.

*In Stadt der Stadt vrieheit first markt
Jan 26 vrieheit 18 maent voor 585 R*

Tghemael.

ORDONNANTIE

volghende den vvelcken ten behoeue vanden gemeene sake vanden Furstendomme Geldre, Graeffschap Zutphen, Graeffschappen ende Landen van Hollandt, Zeelandt, Vtrecht, Vriesslandt, die Friesche Omlanden, oock der Stede van Gendt, tsamen onlanckx ghevnieert die gemeene Impost op Cooren dat ghemalen ende ghebroken sal vworden, soo vvel ten platte Landen als inden Steden gheheven, gheimet, ende inghevoordert sal vworden, volghende tghemeen Accoordt vande Ghedeputeerden vande Staten der selver Landen, binnen Vtrecht vergadert, ghemaect.

Desen Impost sal ontfanghen worden byden Collecteur die daer toe ghestelt sal wordden byden gheenen als inde generale Ordonnantie gheseyt is/ende byden Pachter die de selfde ghepacht ofte ghehuert sal hebben/opde voete ende maniere hier nae volghende.

Te weten/van elcken last Terwe dat binnen die ghevnieerde Provincien ghemalen ende ghebroken sal worden met Muelens/Queernen oft andere instrumenten / ofte dat van buyten die ghevnieerde Provincien ghemalen ofte ghebroken sijn/inne ghebracht werde.

Van elck last Rogghen

v. gulden/

Item vant last Masteluyt

xx. stuvers/

Item van een last Sarst/Sonen/Soerckwept en Hyele

ij. gulden/

Item opt last Havers gemalē oft gebroek sal betaelt wordē xx. stuvers/

Ende vande elcne mate in elke Stadts heerlicheyt/Heerē, Huplen/Cloosteren/Collegien/Wlecken ofte plaerten na advenandt. Welver-

Daende dat ghemolt is om te vrouwen sal van desen Impost vrij sijn.
Item van alle ghebaken broot comende van buyten dese ghevnieerde Provincien/sal betaelt worden den xxv. penningh byden vercooper oft in-
brienger.

En van elke Tonne Meels/Terwe oft Rogghē commende van buyten dese ghevnieerde Provincien/ende die daer inne geconsumeert werden/salmen betalen drie stuvers.

Sal niemantde eenich vant voors. Cooren binnen sijnen huple Cloosteren oft Collegien moghen malen oft doen malen/ten sy selvighen eerst den Collecteur oft Pachter hebben aenghegeven/ende daer van een billet verreeghen vande quantiteyt ende qualiteyt des sy sal begheeren te malen, op verbuerte van hondert gulden. tappliceren een derde deel ten profite vanden Officier oft Querweerder die derecutie doen sal / een derde deel to: profijte vanden Aembrienger/ende derde derde deel vanden gemeene saken/ende den Armen halff ende halff.

Van welken voorſz Impoſt niemandt veſt noch exempt welen ſal / tſy
Santheeren / Edel oft Onedel / Seeltelick ofte Weerlick ofte van wat
ſtate / qualiteyt ofte conditie hy ſy / dan alleenlyck Gaſthuyſen / Teproos-
huyſen ende Heptlighe Seelt-huyſen.

En ſal oock niemandt eenigher der voorſz greppen Impoſt ſchuldich
ſinde als bouen ter Muelen ſepnden oft brenghen binnen ofte buyten
der Steden / ten ſy ſelſde eerst verimpoſt is / en daer van eerst hebbe een
brieſken vanden Collectuer oft Pachter daer toe gherechticht ſynde / In-
houdende de quantiteyt en qualiteyt vanden Coorne / Op pene van de
verbuerte vant Cooren / en daerenboven een boete van drie Carolus gul-
den / tappliceren als vooren.

Item ſullen alle Muelenaers en haer Anechten eedt doen in handen
vanden Officier ende die vande gherechte egheene coornē conſagē ſonder
briſke oft teyken vanden Collectuer oft pachter vande voorſz Impoſt / en
inghevalle van wepgeringhe vanden voorſz eedt te doen ten verſoeken
vanden Collectuer oft Pachter ſulcr als voorſz is / en ſullen niet verſoeken
malen / op pene van thien gulden / tappliceren als bouen. Ende dat ſoo
dick ende menichmael hy ghevonden ſal worden ghemalen te hebben /
ſonder den voorſz eedt ghedaen / oft ſonder brieſken oft teyken ontfanghē
te hebben.

Twelck oock ghehouden ſullen welen te doene die voorſz viſe huyſen /
opde verbuerte van heure vrydommen / ſonder daer van nochtans yet te
betalen. Welck brieſken de Muelenaer ghehouden ſal welen teynden
elcken weke wederomme te brenghen in handen vanden Collectuer oft
ſyne ghecommitteerden omme die by ſynen Regiſter oft Boeck ghecon-
ſereert te worden / ende alle fraude van contrefeyten oft andere te voor-
comen.

Item ſullen alle brouwers en brouwſters / backers en backſteren / ende
alle die huer ſelſs Cooren malen met haer eyghen muelen / ghehouden we-
ſen alle weken den Collectuer oft Pachter / by eedt te verclaren / des ver-
ſocht ſynde hoe veel Terwe oft Rogghe ſy die weke ghemalen ſullē heb-
ben / tſy ghemenght oft onghemenght in wat greppen ofte manieren dat
het ſy / welverſtande dat ſy vant t Malteuyt betalen ſullen / volghende
deſe Edonantie.

Item ſoo wie eenich Tonne Meel inne doet omme te verbacken oft
int cleyn gheſeten te worden / ſal ghehouden welen dat den Collectuer
aen te brenghen en den voorſz Impoſt te betale alcermen dat op doen ſal
moghen / opde verbuerte vant Meel ende de boete van thien gulden van
elcke Tonne die contrarie deſe Edonantie inne ghedaen ſal worden /
tappliceren ende tinnen als bouen.

Item dat gheen Muelenaers oft andere / den Collectuer / Pachter oft
haer ghecommitteerden / ſullen mogen doe eenich beſetſel int onderſoekē
vande fauten ende fraude die ſal moeghen ghecommitteert worden indē
voorſz Impoſt / noch de ſelue eenichlyck qualick toe ſpreken op die ver-

buerte van twintich gulden/tappliceren als bouen/ ende daer en bouen arbitralick gherouigeert te worden nas ghelegentheyt vander saken.

Item en sal niemant in sijn huysle moeghen hebben eenige Muelens oft Queernen/cleyn noch groot/daermen eenich Coorē/ of sp harr oft weeck mede malen oft breken mach/ten sp hy selue den Collectuer oft Pachter aenghegheuen sal hebben/omme by hem opgherekent te worden/ op de verbuerte van twintich gulden/tappliceren als vooren.

Item peghhelpck Pachter oft Collectuer binnen Steden oft Dorpen en sal niet meer moghen ontfanghen dan binnen sijn bedique ghemalen sal worden/ wtghesondt Conne Meel ende ander Meel van buyten dese gheonteerde Provincien commende/als voors; is/allomē tmaelghelt vāt Cooren sal betalen ter plaetsen daer selue ghemalen sal worden.

Doo wie Pachter blijft van desen Impost/sal ghehouden welen teyn: den alle acht dagen te betalen ten Comptoire vanden Ontfanger sinder Provincie.

een gherecht twaelfte deel van sijnen beloofde pachte / ofte by ghebicke vandien/sal d'Ontfanger selue moghen doen executeren ende innen aen den Pachter oft sijne borghen/nae vermelden en inhoud vande generale Ordonantie: Ende die Collectuer sal oock alle acht daghen ouerleueren sijnen ontfangh ende staet in handen vanden Ontfanger voors;.

Item soo sal de Pachter ten inganck ende wtganck van sijnen pachte ende collecte op alle Muelens moeghen gaen omme tghemael van het ongemalen Cooren te moghen affpeplen ten eynde hy en die voorgaende/ mitdagaders den navolgende Pachter/oft Collectuer respectiuelick mach gheraken tot sinder gherechticheyt.

Ende sal de pachte en collecte van desen Imposte ingaen opten eersten Julij 1579. eerstcomende metter Donnen opganck/ende de pachte weder eynden den eersten October 1579. daer aenvolghende / metter Donnen opganck.

Op de Condicien ende voorwaerden soo inden generale als in dese particuliere Ordonantie begrepen / Is Pachter ghebleuen van desen Impost *Arrest h. 1579 voor 124 g. 1579* voor den tijt van drie Maenden om die somme van

Des toorconden is desen onderteykent byde Gecommitteerden

Soudt.

ORDONNANTIE

volghende den vvelcken ten behoeue vanden ghe-
meene sake vanden *Erstendomme Geldre, Graeffschap Zutphen, Graeff-
schappen ende Landen van Hollandt, Zeelandt, Vtrecht, Vrieslandt, die Frie-
sche Omlanden, oock der Stede van Gendt, tsamen onlancx gheunieert*
die gheemeene Impost vanden Soute, dat binnen den seluen Lande gheset en,
ende gheconsumeert sal vwordden, gheheven, gheimet, ende inghevoordert
sal vwordden, volghende tghemeen Accoord vande Ghedeputeerden vande
Staten der selver Landen, binnen Vtrecht vergadert, ghemact.

Desen Impost sal ontfangen werden byden Collectuer die gheset
sal worden byden geenen naer vermellen der generale Ordonnan-
tie, oft byden pachter die den selfden gheuert oft ghepacht sal heb-
ben opden voet ende maniere hternae volgende.

Inden eersten sal van elck hondert Soudt dat byden pannenman binnen
dese gheunieerde *Provincien* gerafineert werdt, den eersten cooper ofte
aff scheeper betalen twee gulden/ en cleyne soute twintich Bunnere en van
minder en meerder mate na aduenar, wt besodert die van visscherie die
vanc soute dat spluyden in Zee mede nemē en versouten by sulken wesen/
welverstaende dat sy geboude sulken sijn wter Zee comende omme aff te
snyden, den pachter vande plaetse haerlynder affsnijdinge te betalen den
Impost vanden soute dat sy sulden ouer gehouden sulken hebben, mit dat
die selue pachter ghehouden werdt herlynder restitutie te doen vanden
Impost vanc voerschenen soute dat by henlynden op gheleyt ende weder
omme in see ghenoyen sal werden omme abare te versouten.

Item van elck haring tonne souts die binnen dese gheunieerde *Provin-
tien* consumeert sal worden, salmen betalen drie stuvers.

Item van die Lupnenborger tonne Souts, die binnen dese gheunieerde
de *Provincien* consumeert sal worden, salmen betalen ses stuvers/ te
weten byden gheenen die selue coop om te consumeren oft byder cleyne
mate slyen.

Item op dat hierinne egheene fraude noch bedroch en sal moghen ghe-
schieden, soo sal van alle gherafineert Soudt/ tsh oft selue byprenlandes
sal worden ghevoert oft binnenlandes gheconsumeert ende ghesleten/
den Impost worden betaelt ter plaetse daer tSoudt gherafineert ende
erstmael affghemetē sal worden.

Item sal van alle Soudt bypren dese gheunieerde *Provincien* gherafineert
ende binnen den selven Landen comende betaelt worden vier gul-
den van elcke hondert, ter plaetse daer selve Soudt eerst vercocht oft op-
gheleyt sal worden.

Item men en sal egheen Hout van eenighe vloeren oft dennen mogen afdoen ofte laten doen / tſy metten hondert / halff hondert / vierendeel / oft minder mate / dan by ghezwooren Houdt Meeters / op de verbuerte van ſelue Hout / en ſullen die ſelue ghezwooren Hout meeters egheen Houdt maghen wt meeten van enighe vloeren oft dennen / ten ſy dat hen luyden eereft ende alwoorens by een billet oft teken blijke dat den Impoſt daer vā betaelt oft den Collectuer oft Pachter te vreden ghelekt ſy: Daer op de Houdt Meeters een behoorlicken eert van ſulck te doene in handen vanden Officier doen ſullen / ende dit al op de verbuerte van t Houdt by den Coopman te verbuere / en daerenboven van x. gulde / van xx. ſtuvers tot laſte vande Meeters / appliceren een derdendeel tot behoeve vanden Officier oft Quereerder die derecutie doen ſal een derdēdeel tot profijte vanden Menbrigher / ende tderden deel tot profijte vande gemeene ſake ende den Armen halff ende halff.

Item ſullen die ghezwooren Houdt Meeters ghehouden ſijn teynde alle weke te reſtitueren de billetten oft tekenen die ſy vande Coopers ontfanghen ſullen hebben als vooren aen handen vanben Collectuer ofte Pachter.

Doo wie Pachter blijft van deſen Impoſt / ſal ghehouden weſen teyn den alle acht dagen te betalen ten Comptoir vanden Ontfanger ſijnder Provincie.

een gherecht twaelfte deel van ſijnen beloofde pachte / ofte by ghebreke vanden / ſal d Ontfanger ſelve moghen doen executeren ende innen aen den Pachter oft ſijne boighen / nae vermelden en inhoud vande generale Ordonnantie; Ende den Collectuer werdt inſghelijc ghehouden teyn dē alle acht dagen ſijn handt te ledighen van penninghen die hy ontfangen ſal hebben / met behoorlicke ſtaet in handen vanden Ontfangher voorſ.

Ende ſal de pachte en collecte van deſen Impoſte ingaen opren eerſten July 1579. eerſtcomende metter Sonnen opganck / ende de pachte weder opnden den eerſten October 1579. daer aenvolghende / metter Sonnen opganck.

Op de Condicien ende voorwaerden ſoo inden generale als in deſe particuliere Ordonantie begrepen / Is Pachter ghebleuen van deſen Impoſt voor den tijt van drie Maenden om die ſomme van

Des voorconden is deſen onderteykent byde Gecommitteerden

Goude, Silvere, Zijde, Wolle Lakenen ende
andere Manufacturen.

ORDONNANTIE

volghende den vvelcken ten behoeue vanden ghe-
meene sake vanden Furstendomme Geldres, Graeffschap Zutphen, Graeff-
schappen ende Landen van Hollandt, Zeelandt, Vtrecht, Frieslandt, die Frie-
sche Omlanden, oock der Stede van Gendt, tsamen onlanckx gheunieert
die ghemeene Imposs van Goude, Silvere, Zijde, Wolle Lakenen, ende an-
dere Manufacture, geheuen, gheinnet, ende ingevoerd sal vvorde, volgede
tghemeen Accoordt vande Ghedeputeerden vande Staten der selver Lan-
den, binnen Vtrecht vergadert, ghemaect.

DEn Collectuer die byden ghenen ghestelt sal worden als byde ge-
nerale Ordonantien is vermeld oft den Pachter die deser Imposs
gehuert oft ghepacht sal hebben, sal ontfanghen van alle Goude/
Silu: te. Zijde Laken, Fluweelen, Samasten, Zijde, Zaynen, en andere
Zijde Lakenen, Stoue en Turcksche Steppen, Zijde en ander gewaterde
ofte onghewaterde Camelotten, alle Armosunen, Taffassen, Slepers/
breef en smalle Oefften, allerley Hayen en Truppen, Item van allen gou-
den en Silveren, Zijden, Fluweelen, passmenten en frangien, linnen/
pometten, spigillen, cordilien, en van alle andere Manufacture van zijde
ghen aert vanden ghenen die de selve inden geunieerde Provincien byde
gen, en byder ellen oft int cleyn wistlut sullen den xxx. penning van tge-
ne sy de selfde coopmanschappen ende waren inneghecocht sullen hebben
daer van spluden oft huerluden factuers schuldich sullen sijn hem te
supveren by eede oft manne waerheyt ist noot, en dat ter plaecten daer
spluden de selfde waren eerst inneghebracht sullen hebben.

Item sal den voorsz Pachter oft Collectuer insgelijc ontfangen van al-
derhande soorte van wolle Lakenen, sy Engellsche, Flaetsche, Suedasche/
Srabantsche oft andere wollelakenen den 3. penning van tgene de selue in-
ghecocht sullen wesen, en dat vanden genen die de selue byder ellen oft int
cleyn stuten sullen, daer van spluden ofte huerluden factuers schuldich
sullen sijn hem te supveren by eede oft manne waerheyt (ist noot) en dat ter
plaecten daer spluden de selfde waren eerst inghebracht sullen hebben.

Item salmen betalē van alle gemaecte cl: derē, als Wātels, gelenboxē/
Mācilles, Wābasen, Heerholen, Kuerlen, Wllegers, Tobbars, en alle an-
dere soorte van Mans en Wouwe clederen die van huytē die geunieerde
Provincien gemaect sijnde, binnē de selfde gebracht werden den 2. penning
van tghene sy inghecocht sullen wesen, twelck den Vercooper sal ghehou-
den sijn by eede te verclaren indien het noot sy.

Van ghelycken sal oock den xx. penningh betaelt werden van alle lappen Lakenen van byuten die gheveerde Provincien comende.

Den selfden Impost sal ooc betaelt worden anderz by geen Watingh vers noch Lakencopers sijnde die eenighe der voorlz. Lakenen int gheheel oft deel van byuten die gheveerde Provincien doen comen oft van eenige Broffers oft Diapeniers die byder ellen niet wt en sijten noch vercoope/voor haer eyge siet coope die mede schuldich sullen wesen/ des vercocht sijnde de inkoop by eede te verclaren/ op ghelycke boete/ appliceren en derdendeel ten behoue vanden Officier oft Quierweerder die derecurie doen sal/ een derdendeel ten profyte vanden Menbretiger/ ende derde derdendeel ten profyte vanden Gheveerde Lakenen ende den Armen halff en halff.

Welcken voorlz. Impost sullen gehouden wesen te betalen op ghelycke boeten te gaen ende te innen als vooren/ alle vreemde Waninghers ofte andere die wolle Lakenen byder ellen wistgen comende op eenighe vige Jaer oft Weeck Merckten.

Alle Wolle Lakenen en Lappen/ en alle Sijde Lakenen en ander Manufacturen van Sijde Saverten/ Linnegarē in die gheveerde Provincie gediapineert en gemaect/ sullen van dese Impost vry en exempt wesen/ mits datse hebbē een seegel oft loot vade plaetse daer de selue gemaect oft gediapineert sijn/ op dat daer inne geen fraude en sal mogen geschieden.

En sal van desen Impost voor noch na centge afpeylunge noch te wroepen oft quitscheldinge mogen geschieden in eeniger maniere, opde boete van C goude Aalen/ soo dick ende menichmael by sulckx bevonden sal worden ghedaen te hebben mede appliceren als bouen.

Sullen oock alle andere personen die eenige der voorlz. warē voor haer eyghen siet byuten die gheveerde Provincien cochten en aldaer inne brochte schuldich sijn de xxij. penningh/ te betalen van tgeene by de selve waren sal inne ghecocht hebben.

En omme alle fraude en bedroch die hter inne soude mogen geschieden te verhuuden/ sal niemāt van nu voort aen die eenige der voorlz. Lakenen Clederen/ waren en hantwercken byder ellen oft anders/ int cleyn wistgende de selve binne eenige huylen/ winkelēn oft cramen mogen op doe/ int huytelick ofte int openbaer/ ten sy hy eerst en alsooren byden Collectuer oft Pachter sy geweest en den selven daer van den behoortckē Impost betaelt hebbe als bouen/ en den Collectuer ofte Pachter hem daer vade leuere een lootgen of merckteke daer mede huyt can doen blycke de Impost daer van betaelt te sijn/ opde verbuete vanden voorlz. lakenen en warē/ appliceren een helft tot behoef vanden Pachter/ een vierendeel ten behoue als bouen/ en daerenbouē noch gecourteert te wordē tot arbitraige vade Scheypen/ n of Serechtoluyde van dier plaetsen/ en den tyt van die Jaeren sijn neeringe niet meer te mogen doen/ Welverstaen dz/ indien sy eenige der voorlz. Lakenen waerē oft manufacturen vercoope omme buytē huere limiten ende districten weeder gheueent te worden sal den Collectuer oft Pachter/ die den Impost daer van ontfangen heeft hem den selue

Impost restitueren/mits dat hy dē Pachter daer van te voorz inſinueret/
omme hē aldaer preſent hy de leueringe mogen vinden/maer die hem in
die voorz lakenen/clederen oft waeren generen int gros te vercoopen/ſā-
der de ſelue metter elle oft int cleyn wt te ſlyten/ſullen niet tegenſtaende
ſy vanden voorz Impoſt vry en exempt ſijn / ghehouden welen al eer ſy
die ſelue lakenen/clederen ofte waren wt haren kaupſe oft Winckelē nē
mogen laten gaen/ſy die ſelue vercocht oft onvercocht ſyn/ten ſy dē Col-
lectuer oft Pachter aldaer preſent ſy omme den Impoſt daer van te mo-
gen ontfangen/ſoo verre de ſelue ware binnen ſynen quartier bliuen/en
voch op ſyn Regiſter wt doe/welcke Collectuer oft Pachter ſy oock ghe-
houden ſullen ſijn(des verſocht ſynde) behoorycke verclaringhe te doen/
tot wat pijs de ſelue lakenen oft waren vercocht ſyn/en daer beneffens
oock viāe vande reſterende lakenen/oft waren doen/op dat den voorz
Collectuer oft Pachter oft haren ghecommiteerden ſien en weten mach
datter niet meer en is vercocht dan hem is aenghdient: Ende dit al opde
verbuerte van hondert goude ſealen ſoo dick en menichmael hy bevon-
den ſal worden contrarie deſen gedaen te hebben/te gaen een derdendeel
ten behoeve vanden Pachter/een derdendeel ten behoeve vandē Officier
oft Quereerder die dexecutie doen ſal,ende tderde derdendeel tot be-
hoef vanden Menbringer. Ende ſoo wie eenighe der voorz lakenen/
Cleeren waren/ende Handwercken in ſynen kaupſe ontfanghe om den
voorz Impoſt te frauderen/ſal verbueren l. goude ſealen/tappliceren
als buuen/ende daerenbouen noch arbitralicken gecorrigeret te wordden
nae ghelegentheyt vander ſaken die in cas van ſuſpitie gehouden ſal we-
ſen hem by eede te purgeren.

Ende ten eynde den Impoſt te beter nae behooren gcollecteert en alle
fraude en bedroch belet en voorkomen mach worden ſal die Pachter ofte
Collectuer vanden ſeluen Impoſt alomme inde Steden en Plecken inde
ghepenteerde Prodiuctien vermogen alle acht daghen ſoo dickmael hem
tſeluer noodich ende goetduncken ſal/te gaen ende hem te vinden in alle
huysen/Cramen ende Winckels / ſoo wel vande Inwoonende / als wt-
heemiſche Cramers oft andere hem daer mede int ſecreer ghenerende/ om-
me te beſien oft daer egheene coopmanſchappen oft waren en ſyn / daer
van den voorz Impoſt niet en is betaelt.

Item ſoo ſullen alle Wtheemiſche Cramers ende die van deene Stadt
in vander repſen/ende alſoo waren ſlyten/ſchuldich en verobligeert ſyn
in allen Steden ende Plecken daer ſy met haren waren aencomen/ hem
byden Pachter ofte Collectuer aldaer te laten vinden/ende den ſeluen te
vertoonē een billet oft merckteken van dat ſyluyden den voorz Impoſt
eens betaelt hebben.

Soe en ſal niemant vā wat qualiteyt oft cōditie hy ſy/ eenige warē mo-
gen coopen van eenige Wtheemiſche en ſecrete Cramers/ gheen Winckels
houdende/ten ware dat de ſelue Cramers teken en beſcheyt toonidē vādē
Pachter oft Collectuer dat den Impoſt vanden ſeluen ware betaelt is.

Ende soo verre byden Ingesetenen Cramer eenige waren van alsulcke Wylhemische Cramers werden ghecocht/ of byden eenen Cramer vanden auveret/ daer van den Impost betaelt oft opgezt is omme betaelt te worden/ dat in sulcke ghevallen den voorz; Coopers byden voorz; Pachter oft Collectuer / die den Impost ontfanghen heeft oft ontfanghen sal/ schriftelijck bescheydt worden ghegeuen/ ten eynde al sulcken Cooper/ inde tweede vercoopinghe vanden voorz; Impost vry ende onghemoedt mach bliuen.

Soo wie Pachter blijft van desen Impost/ sal ghehouden wesen ten: den alle Maenden te betalen ten Comptoire vanden Ontfanger synder Provincie.

een gherecht derde paert/ van sijnen beloofde pachten ofte by ghebrieke vaendien/ sal d' Ontfanger tselve moghen doen executeren ende innen/ aen den Pachter oft syne boighen/ nae vermelden en inhoud vande generale Ordonnantie; Ende den Collectuer sal insghelyc alle acht daghen overleueren/ guntt hy van desen Impost sal hebben gecollereert in handen vanden Ontfanger voorz;.

Item omme dat den Pachter oft Collectuer in hunne gherechticheydt niet en werde ghefraudeert ende weten mach wes hy van een tyder hem met dese coopmanschappen ende waren gheneerende sal moeghen afspeyschen/ sal de voorz; Pachter ofte Collectuer terstont na dat hy desen Impost ghepacht sal hebben ofte totter collecte ghestelt sal sijn/ moghen gaen in alle Wyden ende Winkelen/ om op te schrijuen alle alsulcke Zyden en Wolle Lakenen/ en mirtdigaders alle andere Manufacturen bouen gheuert/ omme dien volghende ende die verclaringhe vanden Coopijden ghehadt de voorz; Imposte te moghen maen ende collecteren naer ende inder maniere voorz;.

August Ende sal de pachte en collecte van desen Imposte ingaen opten eersten *July* 1579. eerstcomende metter Sonnen opganck/ ende de pachte weder eynden den eersten October 1579. daer aenvolghende / metter Sonnen opganck.

Op de Condicien ende voorwaerden soo inden generale als in dese particuliere Ordonantie begrepen / Is Pachter ghebleuen van desen Impost *Jacob van Doornick hermaest voor - 709* voor ven tyt van dite Maenden om die somme van

Des voorconden is desen onderteykent byde Gecommitteerden

Hoernbeesten.

ORDONNANTIE

volghende den vvelcken ten behoeue vanden ghe-
meere sake vanden Furstendomme Geldre, Graeffschap Zutphen, Graeff-
schappen ende Landen van Hollandt, Zeelandt, Vtrecht, Vrieslandt, die Frie-
sche Omlanden, oock der Stede van Gendt, tsamen onlauckx gheynieert
die ghemeene Impost van Hoernbeesten, ghebeven, gheimet, ende inghe-
voordert sal vvordden, volghende tghemeen Accoordt vande Ghedeputeer-
den vande Staten der selver Landen, binnen Vtrecht vergadert, ghemaect.

Die voorz. Impost sal ontfanghen worden byden Collectuer ofte
Pachter van alle Hooien beesten / dize Jaer en daer bouen oude
lynde, ter Maendt een stuver, en van alle tweelarige beesten een
halve stuver ter Maendt, die byden Maecker oft eyghenaer vanden sel-
uen betaeft sullen worden. Item een stuver ter Maent op elck Maergen
Landts dat teghenwoordelick besaepd is met hardt ofte weck Cooren/
ront ofte plat saet, ofte oock met collen / frupten en ander gheboomten be-
plant is, en van minder oft meerder mate nae adbenandt, welke Impost
betaeft sal worden vanden daghe dat het Landt besaepd ofte beplant sal
wesen, tot dat de vruchten daer van ghemaeyd, ghesneden, ghedoluen, ge-
trocken oft wtgheroept sullen wesen. Welverstaende dat die Haubdrackers
en alle wtghemoerde Turflanden en Weenen diemen volghen den Plas-
cate moet beplanten / van desen Impost voortaan vry en exempt wesen
sullen, welchen Impost betaeft sal worden byden bruycker vanden lade/
van riij, daghen te riij. Welverstaende dat met Gogghe oft Soeckweyt
sal besaepd wesen, ter Maendt maer betalen sal een blancke vanden
Merghen.

Ende op dat de selue Impost op rechtelick sonder fraude sal moeghen
worden gecollecteert en ontfangen, ten behoeue als bouen, soo sal de pach-
ter oft Collectuer terstont ten inganch synder pachte oft collecte en salten
tijden, soo dick en vernichmael als hem goet duncken sal / moeghen gaen
tot eenen yghelicken binnen den Parochie synder pachte / beesten hou-
dende en hem afzaghen tghetal en ouderdom haerlynder beesten, omme
byden Pachter ofte Collectuer aenghetekent te moghen worden, en vol-
ghende dien den Impost tontfanghen, ende sal een yghelick ghehouden
wesen den Pachter oft Collectuer daer van oprechte verclarighe te doe/
en oock de beesten te verthonen tlynder begeerten, op de verbuerte vade
selue beesten die by pmandt versueghen oft te corte aenghegheven sullen
wesen, tappliceren een derdendeel ten profyte vanden Officier oft Ouer-

weerder die derecutie doen sal/een derde deel voor den Xenbrengher/ende derde derde deel ten profijte vande ghemeene sake en den Armen haelf ende haelf.

Sal de pachter en Collecter insghelijc een yghelicken mogen afvragen hoe veel Landts spluyden/als bouen/besaept oft beplant hebben oft hoe groot haer bongaerde sijn/de welke mede ghehouden worden daer van pertinent verclaringhe te doen/als bouen/ op de verbuerte van chien gulden/rappliceren ende te innen als vooren.

Van elcken Impost wij noch exempt en sal wesen dan Saltshupfen/ty, Scheesthupfen en Leprooshupfen/wel verstaende dat sy euen wel gehouden sullen wesen de aenteykinghe daer van te laten doen/op de verbuerte van haer vrijdommen: Ende oock een vreemde Man inde gheuenteerde Provincien met Gestecken commende omme die te vercoopen/sal die selue rijtj daghen in een plaetse moghen houden sonder daer van yet te betalen/maer indien hy de selue boven rijtj. daeghen wt hout/sal betalen als anderen.

Insghelijc en sullen maer aengheteykent worden die Cinghelen en Vaenen vanden Hupfen/die mede van desen Impost wij ende exempt ghehouden worden.

Soo wie Pachter blijft van desen Impost/sal ghehouden wesen te penden alle Maende te betalen ten Comptoire vanden Ontfangher s ynder Provincie.

een gherecht derde deel van sijnen beloofde pachte/ ofte hy ghebreke vanden/sal de Ontfanger selve moghen doen executeeren ende innen aenden Pachter oft sijne borghen/nae vermelden en inhout vande generale Ordonnantie: Ende die Collectuer sal oock alle Maende sijn handen ledighen van tgeene hy ontfangen sal hebben/in handen vanden Ontfangher voors.

Ende sal de pachte en collecte van desen Imposte ingaen opten eersten Julij 1579. eerstcomende metter Sonnen opganck/ende de pachte weder eynden den eersten October 1579. daer aenvolghende / metter Sonnen opganck.

Op de Condicien ende voorwaerden soo inden generale als in dese particuliere Ordonantie begrepen / Is Pachter ghebleuen van desen Impost voor den tijt van dese Maenden om die somme van

Des voorconden is desen onderteykent byde Gecommitteerden

ORDONNANTIE

volghende den welcken ten behoeue vanden gemeene sake vanden Furstendomme Geldre, Graeffschap Zutphen, Graeffschappen ende Landen van Hollar. dt, Zeelandt, Vtrecht, Vriessardt, die Friessche Omlanden, oock der Stede van Gendt, tsamen onlanckx ghevincert die ghemeeene Imposit op allen Bestialen, als Peerden, Ossen, Coeyen, Schapen, Verckens ionck ende oudt, gheheven, gheinnet, ende inghevoordert sal worden, volghende tghemeen Accoordt vande Ghedeputeerden vande Staten der selver Landen, binnen Vtrecht vergadert, ghemaect.

DEN Collectuer oft Pachter sal ontfangen woordt Imposit van alle Peerden/soo dick en menichmael de selve alhier in die gewinterde Provincien vercocht/ghemangelt en in eygendomme sullen worden verandert/ den xxx. penninck van tguindt de selve Peerden incoope ghehouden hebben/of by estimatie weerdich bevonden sullen worden by den bezwoores vander Steden/Heerlickheyt/Wlecke oft Dorpen/daer de selue manghelinghe gheschiedt sal wesen/waer af been helst byden vercooper/en dander helst byden cooper betaelt sal worden.

Inghelijcx sal oock den xxx. penninck betaelt te worden van tguindt de Ossen/Coeyen/Calveren/Schapen/Tammeren/Werckens ionck en oude die gheslaghen oft ghesteken sullen worden, ingecocht sullen wesen/maer indien eenighe der voorsz. Seecten ghesteken oft gheslaghen wordt binne Steden/Heeren/Huylen/Heerlicheyden/Dorpen oft Wlecken by die gene die de selue aenghevort oft gheweyt heest, sal den xxx. penninck daer van betaelt worden nade estimatie, wiser inghe die byden ghezwoorens vander Steden/Heerlicheyt, Dorpen/Wlecken oft Ambachte/daer tveest gheslaghen sal worden, ghedaen sal wesen tot welke sijn in alle Steden ende Wlecke daer als noch geet gezworens daer toe gestelt en sijn eerstaecht byden Officier/Wedhouders oft Gerechtolupde der seluer Steden/Dorpen ende Wlecken/twee ofte drie personen hem dies verstaende daer toe ghestelt sullen worden/omme die voorsz. prijseringhe en estimatie van die bestien die ghemangelt oft byden eyghenaer gheslaghen worden by hem supden ghedaen te worden nae behooien/en sullen die voorsz. ghezwoorens hebben van elke Peerde/Osse oft Koeppen die zy warden en estimeren sullen een stuwer/en van een Wercken/Calf/Schaep oft Lam/een halue stuwer/en de dat byden ghenen die voorsz. Seecten sal doen staen oft stekē oft doen prijseren.

Van ghelipcken sal oock den xx. penninck betaelt werden van Tonne

vleesch ende versch gheslaghen Speck van buyten dese geunieerde Pro-
vincien incommende.

Ede om te verhoeden en te voorkomen alle fraude en bedroch die hier
inse soude moeghen gheschieden soo en sal niemant van wat qualiteyt
ofte conditie hy sy eenich Peerd by hem vercocht ofte by manghelinghe
verreghen binnen synen huyse moghen doen leyden nochte stallen/ ofte
in eenighe weyde slaen/ noch wt die Parochie daert selve Peerd gaet of
slaen moghen drijven/ ten sy dat hy eerst ende alwootens daer van betael
sal hebben den xru penning in handen vanden Collectuer oft Pachter
der seluer Prochte daer Peerd den tijde vande vercoopinghe ofte man-
ghelinghe ginck ende stont/ ende vanden seluen billet ofte teken verre-
ghen sal hebben: Insghelijc sal oock ghehouden wesen te doen de vercoo-
per voor ende al eer hy Peerd van syn stalle oft wt de weyde laer gaen/
oft drijven/ ende sullen de Coopers ende Vercoopers/ soo wel want voor;
Bestael als vande Peerden/ beyde gehouden sullen wesen ter requisite
vanden Collectuer oft Pachter den aengegeven prijs van die vercoopin-
ghe by eede te stercken; Welverstaende dat den Impost betael sal wor-
den ter plaetse daer selve gheslaghen oft ghesteken werden: Sal oock
niemandt syn eyghen aenghevoet beek/ oft dat hy van buyten aliter in-
den Landen sal hebben doen brenghen moghen slaen oft doen slaen ten
sy dat hy selve eerst ende alwootens met kennisse vanden Collectuer oft
Pachter wyden gheswooren vander Stede oft Plecke daer tbeek sal ghe-
slaghen worden hebben doen estimeren/ en vander Estimatie den xru. pen-
ning betael sal hebben: Ende dit al op de verbuerte van selve bestael
vee/ appliceren een derdendeel ten profyte vanden Officier oft Quers-
meerder die executie doet/ een derdendeel voer den Heubtinger/ en der-
de derdendeel ten behoene vande ghemeene sake ende den Armen vader
Plecke halff ende halff/ ende daerenbouen arbitralicken ghecorrigeert te
worden nse ghelegentheyt vander saken.

Sullen oock alle de gheene die hem ghyeneren met Seecken te slaen ghe-
houden wesen eede te doen in handen vanden Collectuer oft Pachter dat
sy gheen beeken sullen slaen of steken/ ten sy dat hem wyden eer gheble-
ken sal sijn by eenen billet ofte teken dat van selve beek den xru. penning
betael sy/ op de boete van vijff en twintich gulden/ appliceren ende tin-
nen als vooren.

Van desen Impost sullen voor hem continzert wiff ende exempt wesen
die Princelike Excellencie ende andere Staet houders vande geunieer-
de Provincien respectiue ende die Saltuyten. Gheplich gheestuyten en
Vrooguyten/ ende dit alleen van die beeken die s. worden voor; huy-
sen behoeten sullen.

Soo wote Pachter blijft van desen Impost/ sal ghehouden wesen ten
den alle acht dagen te betalen ten Comptoire vanden Onsfanger synder
Provincie.

een gherecht ewaeltte deel van synen beloofde pachten ofte by gebreke

vanden sal de Ontfanger selve moghen doen executeren ende innen aen den Pachter oft sijne borghen/nae vermelden en inhoud vande generale Edonnantie; Ende den Collectuer sal insghelyc alle acht daghen ouerleuereen tghunt hy van desen Impost sal hebben gecolleceert in handen vanden Ontfanger voorz.

Ende sal de pachte en collecte van desen Imposte ingaen op den eersten *August* ~~July~~ 1579. eerstcomende metter Sonnen opgaech; ende de pachte wederom den eersten October 1579. daer aenvolghende / metter Sonnen opgaech.

Op de Condicien ende voorwaerden soo inden generale als in dese particuliere Edonnantie begrepen / Is Pachter ghebleuen van desen Impost. *Ant van Bissel toe maent voor - 04 gr*
voor den tijt van dese Maenden om die somme van

Des voorconden is desen onderteykent byde Gecommitteerden

Ghedruet t'Vtrecht, By my Coenraet Henricksz:
vvoenende inden gulden Enghel,
by die Gaert-Brugghe.

Waghe.

ORDONNANTIE

volghende den vvelcken ten behoeue vanden ghe-
meene sake vanden Furstendomme Geldre, Graeffschap Zutphen, Graeff-
schappen ende Landen van Hollandt, Zeelandt, Vtrecht, Vrielandt, die Frie-
sche Omlanden, oock der Stede van Gendt, vsamen onlanckx ghevnieert
die ghemeene Impost op alle VVaechghelde, soo vvel ten platte Landen, als in
de Steden, gheheuen, ghemmet, ende inghevoordert sal vvorden, volghende
tghemeen Accoordt vande Ghedeputeerden vande Staten der selver Lan-
den, binnen Vtrecht vergadert, ghemaect.

De voorsz Impost sal ontfangen worden byde Collectuer oft Pach-
ter hem int ontfanghen vanden waechghelde sal reguleren int
weghen nar die maniere en ghebruyck van te vooen inde Stede
ende plaetsen gheobserueert, ten ware hem anders specialicken om rede-
nen ware gheordonneert.

En sal ontfanghen van alle waren en coopmanschappen diemen byde
wichte vercoopt/oft ghewoon is te waghe te leveren, als Soter, Raes en
alles dat ter waghe ghebracht sal werden niet wghelondert bouen ordt
naris waech gelt darmen ghewoon is te betalen, ten behoeue als bouen/
deene helft tot laste vanden Cooper/ en dander helft tot last vanden Ver-
cooper/ van elke hondert pont ghewichte een stuver, wghelondert vant
gher oudt oft niuwe/ghesmeert oft onghesmeert daer van alleene sal wer-
den betackt een halue stuver/ en daer bouen en beneden weghen nar tghes-
bruyck der Steden waer van niemant gheeximeert oft vrij wesen sal/
midtsgaders van toude niet ghenaempt dilt. Daer van alleenlycken be-
taelt sal worden een Oitgen van hondert ghewichts.

Sal oock den seluen Impost betackt worden van alle waten daer vā
die Stede het Waechgelt gheueten hoe wel de selue aldaer niet opgesta-
ghen oft gheweghen en werde.

Welcken Impost betaelt sal worden telcke reyse ende soo menich-
mael de voorsz goederen vercocht/ghetranspoiteert/ouerghebaen, oft ge-
weghen sullen worden, welverstaende dat soo verre die Cooplyden nals
vander die waren oft coopmanschappen by stapelinge vercoopen die le-
veringhe van dien niet en sal moghen gheschieden/sonder eerst en avoo-
rens selue den Collectuer oft Pachter segg te gheuen/en hem den Impo-
st vanden Waechghelden te betalen, opde verbuerte van de ware ende
coopmanschappen, soo die te becomen sijn/soo niet, die werbe vanden/
tappliceren een derbendeel ten behoeue vande Officier oft Quereerder
die dertentie doen sal, een derbendeel ten profyte vanden Aenbringer/ en
derde derbendeel tot profyte vande ghemeene saken/ en den Armen half
ende half.

Item loo en salmen egheene Waghe ghebruycken van inde beffoten steden/maer indien eenighe Dorpen oft Wlecken tsecht en ghebruycke van Waghe hebbende/tselue willen continueren/sullen eerst en al vooten gehouden welen inden hueren een bequaem en lufftant Collectuer te beroemen/en seluen byden Officier en dien vanden Gerechte vander naester beffooten Steden oft Staten der selver Provincien oft quartier ten ouerstaen vanden Collectuer aldaer behoorlycke doen eeden en Cantie stellen/omme hem te reguleren nae der instructie die hy byde voorly Officier en Wethouderen van wegghen der Staten der Provincie respectiue gheleuert sal worden/oft dat den Impost aldaer verpacht sy: Ende dit op verbuerte van haer Recht vane Waghe te verliesen/en daer en boue noch van C.goude Kealen tappliceren en te innen als bouen.

Item loo sullen alle Pachters oft Waechmeesters vanden Steden war ghe ghehouden sijn niet te wegghen eenige waren hoedantich die sijn voot ende aleeer sy daer van gheaduetteert sullen hebben den Pachter van dese Impost op de pepne van vijf ende twyntich gouden Kealen tappliceren als bouen.

Woots sullen die vanden admiraliteyt om den dienst van tghemeen Landt te voorderen met hun enghen schalen alle ammonitien van Porloghe en huereu behoefien mogghen wegghen/ely dat sy tselue in coope ofte manghelinghe ontfanghen ofte wileueren/sonder dat sy ghehoordu sijn tselue in eenigge Stede Waghe te doen wegghen: Welverstaende dat de selue vanden admiraliteyt byden Collectuers ofte Pachters versocht sijn: de te ritij dagghen oft ter Maendt sullen ouerleueren verclaringhe want gunde sy ghewegghen sullen mogghen hebben / om tselue den Pachter in sijn pacht aff sich te doen hebben/oft den Collectuer in rekeninghe passer en/sonder hier inne begrepen te sijn v ammonitie die sy dagelic wileueren op de Schepen oft wt het ammonitie huys want tghemeen Landt ontfanghen/welckmen in allen gheualle niet en verstaet eenich Waechgelschuldich te sijn.

nicht

Dal de Pachter ghehouden welen alle acht dagen te betalen een gerecht te waelfte deel van sijn pachten/in handen vanden Outfangher vanden quartier aldaer: Ende in ghelyc werdt den Collectuer ghehouden telcken acht dagghen sijn handen te ledighen aenden seluen Outfangher/want tghenee hy ghecollecteert sal hebben.

Ende sal de pachte en collecte van desen Imposte ingaen opten eersten Julij 1579. eerstcomende metter Donnen oppanch/ende de pachte weder opnden den eersten October 1579. daer aenvolghende /metter Donnen oppanch.

Op de Condictien ende voorwaerden loo inden generale als in dese particuliere Edonantie begrepen / Is Pachter ghebleuen van desen Impost *Jacob van der werf* hy is aen *35* voot den tijt van dese Maenden om die somme van

Des voorcanden is desen ondertheykent byde Gesommisteorden

Obligatie

Ompareerde voor ons onderse
Ende bekennen in pachte ghenomen te hebben vanden Ghecom-
mitteerden vande Staten vanden gheveerde Provincien
den ^{van} op de con-
dicien en voowaerden/soo inde Generale als inde particuliere Ordinā-
tie der seluer begrepen voor de
somme van
ende beloofde d'ordonantie opten seluen
ghemaect in alle sijn pointen te volcomen sonder eenighe simulatie oft
connuentie/directelick oft indirectelick in eenigher manieren daer inne
te ghebruyken ofte doen ghebruyken
Woorts sijn mede voor ons
reert ^{ghecompas} ende hebben hem een
voor al/ende al voor een op de voorsz condicien ^{ende hebben hem een} Gorghe geconcluseert als
principale Pachters eier in solidum voo den voorsz
met expresse renuntiatio vant benefisse van ereussie ende
diuissie vermeldende datmen die Gorghe niet en mach executeren / ten sy
dat de principael eerst gheexecuteert sy/Ende daer veel Gorghen sijn een
pghelick voor sijn quote ende aendeel gheexecuteert en mach werden/
waer van sy volcomelick onderrecht waren: Verbindende een pghelick
vanden voorsz Comparanten respectiue daer vooten heure personen en
alle heure goeden/waer aen ende tot wat plaetsen die ghelegghen sijn tot
bedwanch van alsulcke Executie ende Executorialen inde voorsz Odo-
nantien begrepen/Des toirronde hebben wy
van
onse Namen ende handrepcken hier onder gheset ^{opten}